

KRONIKA

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Oplata prenumeracyjna na Kronikę Wiadomości Krajowych i Zagranicznych wynosi: a) w Warszawie rocznie: rs. 7 kop. 20 (złp. 48); b) kwartalnie rub. sr. 1 kop. 80 (złp. 12); miesięcznie kop. 60 (złp. 4).

Na prowincji w Królestwie z pocztą kosztuje 12 (złp. 80), bez pocztą 3 (złp. 20). Cena za samą okładkę co na prowincji w Królestwie, z dodaniem rs. 4 rocznie lub 1 kwartału za koperty.

Jutro Ś. Józefa Oblubieńca Najś. Marji Panny. Wschód słońca o g. 6 m. 8.—Zach. o g. 6 m. 9.

Biuro Redakcji przy ulicy Krakowskie-Przedmieście w domu Nr 391. naprzeciw Saskiego placu.

Dzisiaj rano stopni ciepła 2, wczoraj w poł. ciepła 5. Wysokość wody na Wiśle stóp 6 cali 4.

Petersburg, 25 Lutego (9 Marca).

Przez Rozkazy dzienne CESARSKIE w Wydziale służby Cywilnej z dnia 13 Lutego 1857 r. za usługę lat zostają podwyższeni do rang: radcy stanu, radcy kolegjalni, radcy Izby skarbowych: Podolskiej *Danilczenko* i Wileńskiej *Szkullecki*; radcy kolegjalnego, pełn. obow. radcy Izby skar. Witebskiej, radca dworu *Sienicki*; radcy dworu, assessorowie kolegjalni: radca izby skarbowej Witebskiej *Wąsowicz* i pełn. obow. radcy takież Izby Wileńskiej *Lazarewicz*; assessora kolegjaln. radca izby skarbowej Kowieńskiej, radca honor. *Gemral-Lawrynowicz*.

Ogłoszenia od Rządzącego Senatu.

Wzywają się spadkobiercy do sądu pow. Kijowskiego — po roim/ Ant. *Kuźniczyskim*. Do Berdyczowskiej szlachty opieki — po szl. *Winc. Romanowskim*. Do sądu pow. Czerykowskiego — po podpor. *Andrzeju Ostankowiczu*.

Rada Opiekuńcza CESARSKIEGO S. - Petersburgskiego Domu wychowania podrzutek (Lombard), ogłasza, że w niej będą się sprzedawały z licytacji majątki: 1) Obyw. *Karoliny Alexandrowicz* w pow. Żytomirskim, 155 dusz. 2) Majora *Józefa Bohdanowicza* w pow. Lepelskim, 325 dusz. 3) Radcy honor. *Konst. Weyssenhoffa* w pow. Luceńskim, 380 dusz. 4) *Adama Przesmyckiego* w pow. Kowelskim, 413 dusz. 5) *Jana Ruszewskiego* i nieletnich jego dzieci, w pow. Dynaburskim 167 dusz. 6) *Terezji Reutt*, w pow. Połockim, 470 dusz. 7) *Franciszki Sobolewskiej*, w tymże powiecie, 154 dusz. 8) *Assessora koleg. Mikołaja Szyszko*, w pow. Newelskim, 68 dusz. 9) *Franc. Weyssenhoffa*, w pow. Rzeczyckim, 636 dusz. 10) *Sekr. koleg. Jana Szyriaj*, w pow. Mohylewskim, 234 dusz. Majątki te będą sprzedawały się z nowo narodzonymi duszami, ziemią, zabudowaniem i wszelkimi przynależnościami, oraz z przekazem długu Lombardowego. O terminach licytacji później będzie ogłoszone.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— *Jan Braun*, b. podpułkownik b. wojska Polskiego, następnie radca kolegjalny, kawaler krzyża legji honorowej, orderów: św. Anny 2ej klasy z koroną CESARSKĄ, św. Stanisława 2ej klasy, św. Włodzimierza 4ej klasy i znaku nieskazitelnej

służby za lat XV, przeżywszy lat 68, w dniu wczorajszym życie zakończył.

Korrespondencja Kroniki.

Warszawa, d. 7 Marca 1857 r.

Miasto nasze lubi się bawić, bawić się musi w każdej porze. Przeważająca część mieszkańców naszych szuka w tej chwili zabawy na balach i wieczorach, kręci się i wywija pod dźwięki orkiestry, ale jest i druga, która oprócz pociech czysto materialnych pragnie i czego lepszego, to jest pokarmu dla umysłu. Dla tej ostatniej towarzystwo narodowe urządziło szereg odczytów wielce zajmujących na które bardzo wiele osób obojęj płci i uczęszcza; przedmioty w nich traktowane należą do najrozmaitszych gałęzi umiejętności, a wykładane bywają sposobem dla ogółu pojętym. Jeden z ostatnich odczytów objaśnił *przeznaczenie i wychowanie kobiety*, a zatem kwestją żywotną wszystkich wieków, chociaż dotąd jeszcze nie rozstrzygniętą. Sądząc, że niejedyn z czytelników Kroniki będzie ciekawy dowiedzieć się, z jakiego stanowiska Niemcy patrzą na nią, wypiszę w krótkości i z pamięci com słyszał.

Wykładający ma to przekonanie, że obowiązki człowieka są dwojakie; powinien bowiem tak z własnego życia, jako też i z życia dzieci swych stworzyć dzieło, które w całości swęj przedstawi jakiś piękny ideał. Wychowaniem nazywamy wpływ dorosłych na dzieci dla rozwinięcia rozmaitych zdolności tychże ostatnich, a miłość i przywiązanie z jednej strony, uczucie niemocy i braku sił dostatecznych z drugiej, do tego są bodźcem. Skutki wpływu tego są zbawienne lub szkodliwe, a co w młodym wieku wpojone, towarzyszy całemu życiu naszemu. Pytanie zatem, do czego, na jaki cel wychować mamy dziewczę, jest bez zaprzeczenia jedno z najważniejszych, a sposób, jakim uiścimy się z tego obowiązku, znaczny ma wpływ na całe społeczeństwo. Każden wiek, wszelki naród pewnym jemu właściwym sposobem spoglądał na stanowisko kobiety, ale gdziekolwiek spotkamy się z oświatą, natrafiamy na jedną i tę samą myśl, że głównem bo jedynem powoła-

niem niewiasty jest, aby była dobrą żoną, rządzoną gospodynią, troskliwą matką.

W wieku młodocianym, zmysły przeważająca grają rolę, a dziecko wtedy stara się naśladować, co widzi u otaczających je starszych, dziewczę przedewszystkiem zwrócone ma oczy na matkę, a słabemi, współspiacemi jeszcze władzami swemi usiłuje powtórzyć, co u tejeż widzi dobrego lub złego. Nie jestże w tém wyraźna, w oczy bijąca wskazówka dla rodziców, którzy danym przykładem tak potężnie wpływać potrafią na przyszłość dzieci swych, gotując tym sobie pociechę lub zgryzoty. Jak sumienna, obowiązkami swemi przejęta żona ustawicznie pamięta o pomyślności męża, dzieci i domu, jak drogim tym przedmiotom chętnie poświęca całe życie, w tém tylko jedynie szuka pociechy; tak i małe dziewczętko, nieznacznie przejmując wszelkie dobre przymioty matki, a rady iestrogi odgłos znajdując w rozmowach z lalką, ową pierwszą wychowanicą panięczeni z którą razem rośnie. Spójrzyj na kolebeczkę, ulubionego bawidła tego; na ubranie lalki, a z tego wnioskuje o właścicielce; sąd twój nigdy nie będzie mylnym. W zatrudnieniu z lalką, odbija się żywot dziewczynki; z pieśczętami rozbiiera małe dziecię swoje, a nucąc jakąś piosneczkę, usypia je, później stroi je, a na ostatku wy daje je za mąż; kładąc mu ślubną koronę na główkę.

W rozwiązaniu pytania, czego paniątka powinna uczyć się, przeznaczenie jej przedewszystkiem musi nam służyć za przewodnika. Wiemy dokładnie, czego żądają o l damy salonowej, czego odżony domem i dziećmi opiekującej się, a w rękach rodziców leży, dać córkom ten lub ów kierunek. Nauki tyle pannie są potrzebne co i chłopcu, ale wybór przedmiotów wykladać się mających, wymaga głębokiego zastanowienia się. Pod tym względem w mierze zachować się mającej, zakłady naukowe często błędzą, a panna opuszczająca pensję lub szkołę, przynosi z nich mnóstwo rzeczy zacytowanych a niewyrobionych, co nie tylko na nic się nie przyda, ale nie raz prowadzi ją na mylne drogi. Powodem tego jest znaczna dość częśc

DWA USTĘPY Z PAMIĘTNIKÓW.

Kaictana Kozmiana. (a).

WSPOMNIENIA ZE SZKÓŁ WYDZIAŁOWYCH LUBELSKICH. Rok 1784, 1785, 1786, 1787.

Wiele nieznanym mi dotąd widoków, uderzyło mnie w tych czterech latach; w których do tych szkół uczęszczałem. Najprzód częste obiady, bale, illuminacje, strzelania z moździerzy i z ręcznej broni, na ucztach przez marszałków i prezydentów wyprawianych, na uroczystościach rocznic, urodzin, imienin, koronacji Imperatorowej Rossyjskiej i króla Stanisława Augusta, oraz na imieniny marszałków i prezydentów, na których to obchodach zwykle bataljon regimentu Czapskich w szeregu rozstawiony na rynku, przed kamienicą prezydenta, lub na dziedzińcu pałacu Pijarskiego, za danym sobie z okna przez podcho-

(a) Dwa pierwsze tomy tych pamiętników, obejmujące przeciąg czasu od roku 1780 do 1815 z życia osmdziesięcioletniego starca, wyjdą wkrótce z druku; dla tego dwa tylko krótkie z nich ustępy tu umieszczamy.

rażego znakiem, o kielichu wzniesionym za zdrowie solenizanta, plutonami ognia dawał.

Uderzyły mnie jeszcze więcej, trzy sceny, których byłem świadkiem. Pierwszą wyprawili Ksawery Branicki hetman w. koronny, druga Michał Granowski sekretarz w. koronny, trzecią biskup abderytański i officjał lubelski bogaty prałat Lenczewski.

Pan hetman zjechał do Lublina na sprawę z książętami Jabłonowskimi o Lisionkę i Luboml; a że była zła sprawa, mimo jego Achaesów których miał w trybunale, nie poszło według jego woli. Uraczał się właśnie na Krakowskim Przedmieściu z swoimi przyjaciółmi, gdy mu znać dano o wyroku sądu, na to zawołał: „pójdźmy szukać pocziwych ludzi“ i natychmiast w dzień biały zapalono dwadzieścia cztery pochodni, i pan hetman, na czele całej licznęj swojej czeredy, udał się z wizytą na ratusz, w którym jeszcze sąd główny odbywał swoje posiedzenie. — Już się zbliżył do ratusza, już się odezwały bębny, i warta broń prezentowała, gdy marszałek uwiadomiony odwołał sessję, a deputaci, jurgieltowani przez p. hetmana, połączyli się z nim na rynku. Przeciwnicy zaś, tylną bramą ratusza,

rozpierzchnęli się po domach. P. hetman zaś odbywszy processją po rynku, wrócił do swego mieszkania, uraczać się ze swoimi przyjaciółmi.

Michał Granowski sekretarz wielki koronny, był to pan znakomity i przez majątek i przez pokrewieństwo z domem Czartoryskich, a zatem i z królem Stanisławem Augustem. Oprócz znacznych dóbr w Litwie, posiadał w Lubelskim Garbów, starostwo Przybysławskie po księciu kanclerzu Czartoryskim, jako rodzony siostrzeniec samej księżny, oraz starostwo Tarnogórskie z ziemi Chełmskiej. Był także spowinowacony z Radziwiłłami i Pocięjami, gdyż miał za sobą Radziwiłłównę. Przemieszkował często w Przybysławicach, w wielkim domu drewnianym przez księcia kanclerza wystawionym, aby być bliżej dworu i trybunału. Lubiony od króla, a ze swojego sposobu życia i popularności w Lubelskiem, przydatny do wpływów na umysły obywatelskie, używany był wraz z Onufrym Kickim starostą Ryckim, do kierowania sejmikami, lub popierania w trybunale stron, które się trzymały dworu, i zjednały sobie protekcję królewską. Granowski był to pan z młodości dobrze wychowany,

autorek naszych, które, wysokie mając wyobrażenie o talentach swoich, prawdę mówiąc, ani zdadne nie są do pióra, ani do prowadzenia domu a zatem policzone być powinny do klasy ludzi zupełnie bezużytecznych.

Proszę o przebaczenie, że zbyt obszernie może rozpisałem się nad odczytłem, który słuchaczów mocno zajął; rzecz sama dać może sposobność do porównywań, pokazując przy tem, że i w Niemczech, tak z oświaty swój słynnych, nie wszystko tak doskonale, jak się zdaje na pozór.

Karnawał tegoroczny nie tylko mnóstwo zabaw rozmaitego gatunku wysypał z rogu obfitości; przyprowadził nam i gości różnego rodzaju. Bawiły między nami deputacja towarzystwa ogniowego z Poznania, dla obchodzenia rocznicy tutejszego, a jak mówią goście z sąsiedniego księstwa bardzo byli zadowoleni z przyjęcia, które w grodzie nadodrzańskim znaleźli. Publiczność uczęszczająca do teatru, w ciągłym jest zachwyceniu z powodu gry panny *Marij Seebach*, nadwornej artystki Hannowerskiej, którą tu obsypują kwiatami, wierszami i pieniędzmi. Jak mówią, są wieczory, co młodej tej osobie przynoszą do 200 dukatów! a zatem sumkę, w należytych stosunku będącą z warunkami, pod którymi zaangażowała się w Hannoverze. Tam weźmie 4,500 tal. honorarium rocznego, ma trzy miesiące czasu do wolnego użytku, a dyrekcja przyjmie na siebie wszelkie koszty garderoby, co przy dzisiejszej wykwiutności nie mało znaczy.

Zyje między nami jeszcze inny gość, który wprawdzie nie tyle o sobie robi hałasu, a mniej daleko od wspomnianej artystki, zbiera talarów, zasługi którego jednak są większe, gdyż za jego pośrednictwem wiele osób już odzyskało, to co nam przedewszystkiem powinno być drogie, a czego pieniędzmi nie nabywa się, t. j. zdrowie. Dobroczyncą tym jest *magnetyzer*, który nie tajemniczymi macaniami, lecz prostym rotacyjnym aparatem magnetycznym wielu ludziom był pomocnym. Z początku cierpiący wahali się zbliżyć do niego, obawiając się szarlatanizmu, ale kilka szczęśliwych kuracji, oraz i okoliczność, że przeciwko zwyczajowi podobnym ludziom właściwemu wcale nie chępli się ze swój sztuki w gazetach, zjednały mu zaufanie publiczności, a jak słyhać tak w tej chwili jest zajęty, że przed majem nowych pacjentów przyjmować nie jest w stanie.

Tegoroczna wystawa przemysłowa obiecuje być bardzo świetną, a cięśle teraz już mocho krzątają się koło pałacu zawierającego arcydzieła najszej prowincji i innych. Jeden i drugi utrzymywali, że przedsięwzięcie samo jest zawczesne, gdyż dopiero pięć lat temu, jakeśmy tu mieli wystawę, a przestrzeń czasu zbyt krótka, żeby mogło teraz zjawić się dużo nowego; ale wnet zagłuszono tych gderaczy, dowodząc im wydrukowaniem a zatem czarnem na białem, że w tym roku wystawa wcale jest na swém miejscu, bo przyciągnie dużo gości do miasta, którzy przybywając z dobrze napełnionym woreczkiem, tudzież z mocnym postanowieniem ubawienia się, znacznie przyłożą się do do-

szłużył w wojsku austriackim z którego dla jakiejś awantury dezertował. W ojczyźnie dostąpił zaraz znakomitych godności i orderów, piękny z twarzy, urodziwej postaci, wzrostu wysokiego, siły ciała nadzwyczajnej, miał wszystkie przymioty i wady podobające się obywatelstwu, popularny, grzeczny, odważny, stawiać się, wystrzelać, wybić na pałasze, było dla niego igraszka; lecz najlepiej władał kielichem, mógł być się tą bronią, z sławnym Konarzewskim mierzyć, nie z nałogu, lecz przy wydarzonej sposobności, a te się często zdarzały. Gdy przepelniał miarę trunku, napadała go manja rozbierać się wpół nago, przynuszał biesiadników, aby to samo czynili, i mówił wtenczas „ja amerykanin!“ Kiedy był przy nim Onufry Kicki, ten sam który za kongressowego królestwa został senatorem wojewoda, podobny wzrostem i siłą do swego przyjaciela, hamował się czasem w tym zapędzie manji, lecz gdy się Kicki nie znajdował, nikt się nie odważył sprzeciwić się rozgorzałemu winem panu, i trzeba było być posłusznym, lub uciekać.

Jednego razu, zjechał był właśnie do Lublina, za forsą jakiejś sprawy, było to w czasie

bręgo bytu wszystkich, którzy żyją z kieszeni drugich. Kieszonki te, czyli raczej pieniądze w nich znajdujące się, są przedmiotem spekulacji tutejszych i obcych, rachują na nie tak kupcy nasi i rzemieślnicy, jak i Renz i Kreutzberg, przybycia których spodziewamy się na czas wystawy, rachuje na nie i mnóstwo sztukmistrzów, kuglarzy i podobnego rodzaju ludzi, uważających tę porę za pomyslną do naprawiania stanu finansowego. Nie mylą się zupełnie ci wszyscy w rachubach swoich, bo Wrocław wielki, a stworzenia ludzkie w nim mieszkające lub bawiące, nadzwyczaj skłonne są do rozrywki wszelkiego gatunku. Niedźna buda, w której pokazują szkaradnie obabrane panoramy, lub ucinaną głowę na wielkie podziwienie zgromadzonego ludu nazad przylepiają do kadłuba, tak będzie napełniona widzami, jak i wspinały cyrk, gdzie rumaki rasowe, tańczą podług taktu muzyki, jak zresztą i menażerja, gdzie Kreutzberg lub Szwedka biesiadują z mieszkańcami pustyni Afrykańskiej. Będą zadowoleni i oni i Wrocławianie nasi, bo każdy znajdzie, czego pragnie; tamci dostateczne dochody, a ci zabawę i sposobność pozbywania się ciężko nieraz zarobionych groszy lub talarów.

Obraz przyszłości na wszystkie strony jaśnieje promieniejącem światłem; czyż nie ma w nim cienia? Nie będzie bez tego, jak tameczny czas karnawałowy, terazniejszy ponurą ma stronę swoje. Z sercem gniewu pełnem, spogląda upośledzony na okna pałaców rzesisto oświecone, a z przeklestwami w ustach, ustępuje pedzącym przez ulice koniom które z szybkością wiatru zwożą gości do miejsca zabaw i zbytków, I on chciałby być wesółym, bo gdzie wszyscy gonią za rozrywkami, radby i on populać, kiedy około siebie widzi tyle rozkoszy, ale gdziekolwiek zapuka wszędzie drzwi zamknęli, bo do zabawy trzeba mieć pieniądze. w kieszeniach jego dziury na miejscu monety. Cóż mu pozostaje, chcąc zadość uczynić żądom swoim? Rzuca się na własność cudzą, kradnie, a postępkiem swoim nabywa prawa do wykonania tego, czego położenie jego mu wzbrania. Więcej jak zwykle pisma nasze w ostatnich dniach były napełnione doniesieniami o kradzieżach rozmaitego gatunku i rozmiaru; mantyle, chustki, futra, lornety teatralne i t. p. w równym były niebezpieczeństwie co i kosztowności, bielizna i sprzęty domowe zamkami obwarowane. Więzienia przepelnione złodziejami, a codzien nowi przybywają goście. Apowód do tego wszystkiego? Wstret do pracy, zapęd do bawienia się, które jak się zdaje, są piętnem naszego czasu, przynajmniej u nas.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A. M. E. R. Y. K. A.

— O mianowaniu generała Cass sekretarzem stanu (to jest naczelnikiem gabinetu i ministrem spraw zagranicznych), *Times* wyraża się w następujący sposób:

„Był czas kiedy ta nominacja byłaby uważana w Anglii jako bardzo wyrażna i ważna demon-

przedsejmikowym, gdy się już było zjechało wielu obywateli, i z drobniejszej szlachty. Nie potrzeba było i tej okoliczności, sam Lublin dostarczał i z palestry i z mieszkańców, i z bliskich sąsiadów, ochotników, którzy się za wędchem wina, do pieczęni pańskiej, gdzie się tylko Granowski ziawił zbiegali. On też sam troskliwie szukał i zapraszał takich, co jego kielichom wydołali, a miał dwa wielkie, jeden nazywał się orłem, który w oburącz trzymać potrzeba było, gdyż brał w siebie pięć butelek wina, drugi niższy nakrótkiej podstawie, i dla tego kaczka nazwany, mieścił w sobie trzy butelki. Był podówczas w Lublinie, niejaki Konrad Badowski obywatel wojewódzki, dawnego pisarza grodzkiego syn, mecenas drugiej klasy, człowiek niezmiernie otyły, postaci ogromnej, dowcipny jowialista owego czasu, wymowny w facecjach i żartach, śpiewający bardzo przyjemnym głosem, mogący jedynie mierzyć się z temi kielichami, a zatem zawsze pożądany gość na ucztach tego pana. Ten tedy sekretarz w koronny Granowski wygrawszy przeforsowaną przez siebie sprawę, zaprosił do siebie na obiad cały trybunał, z którego tylko prezydent nie stawił się, gdyż był w lekarstwie. Przy stole chodziły liczne kiel-

stracja. Jenerał Cass ma teraz lat 75, przez całe życie występował on z największą stanowczością i energją przeciw Anglii, jej ambicji, jej nienawiści dla wolności i Ameryki. W dawniejszych czasach podobne wykrzykniki znajdowały przychylnie ucho w Ameryce. Ale to już minęło i dawna nienawiść znacznie już straciła na sile. Czy wybór generała Cass dowodzi, że nowy prezydent pan Buchanan, nienajprzyjaźniej usposobionym jest względem Anglii, tego nie można ani stanowczo twierdzić ani też wprost zaprzeczać. Sądźmy jednakże że wybór ten zdecydowany był bardziej dla względów wewnętrznej niż zagranicznej polityki, i pan Buchanan dla tego zapewne zwrócił się do generała Cass, ponieważ inaczej pozostałby mu tylko wybór między pp. Cobb i Walker (stronnikami południa). Być także może że jenerał Cass tymczasowo tylko obejmuje tę posadę aby ją później panu Cobb odstąpić. To wszystko nie jest nieprawdopodobnem, ale w ogóle Anglja będzie mogła bardzo korzystnie postawić się z jenerałem Cass, ponieważ jego dotychczasowe postępowanie uwalnia go od potrzeby wystąpienia opryskliwie względem Anglii dla zyskania popularności, bo ją za to samo właśnie już oddawna posiada.

(Times).

— Rząd Stanów Zjednoczonych na przedstawienie komissarza emigracji posłał wszystkim swoim agentom konsularnym i dyplomatycznym w krajach europejskich gdzie wychodztwo obecnie jest w ruchu, okólnik, aby zwrócili uwagę tych rządów, na ciągle nadużycia w sprzedaży biletów przeprawy do miejsc wychodztwa, a mianowicie na część podróży przez terytorjum Stanów Zjednoczonych. Bardzo wiele takich biletów okazuje się fałszywemi, a i te które są prawdziwe, okazują się nielitościwie przepłaconemi. Ajenci amerykańscy mają polecenie ostrzegać emigrantów, aby podobnych biletów nie kupowali gdzie indziej aż dopiero w New-Yorku, gdzie filantropijne towarzystwo wspiera wychodców, wszelkich środków używa aby im i ulżyć dostanie się do miejsc oznaczonych. Dawniej oszukanstwa tego rodzaju odbywały się w New-York, ale ponieważ ściśle nadzór policji tamtejszej położył im nakonec tamę, widać przeto że niegodziwi spekulanci tego rodzaju przeniesli się teraz do europejskich krajów z których wychodztwo do Ameryki odbywa się na dość znaczną stopę. (*Neue Pr. Zeit.*)

C. H. I. N. Y.

— Listy misjonarzy z Hong-Kong datowane w połowie stycznia, a zamieszczone w dzienniku *Times* z dnia 12 b. m., przedstawiają położenie członków missji jako bardzo smutne, szczególnie w bliskości Kantonu i od czasu rozpoczęcia nieporozumień i nieprzyjacielskich kroków. Nawet niemieccy misjonarze ujrzeni się zmuszonemi oddalić się z stałego łądu i szukać bezpieczniejszego schronienia w Macao albo Hong-Kong. Tyloletnie ich usiłowania nie były dostatecznymi do zmniejszenia nienawiści chińczyków dla wszystkich cudzoziemców bez wyjątku i tylko bardzo małe gminy

chy, gdy się marszałek i deputaci oddalili na południową sessję, okazała się w dłoni Granowskiego kaczka, a potem orzeł, i wkrótce objawiła się manja amerykanina. „Kto mnie kocha to samo zrobi co ja“ i z kielichem w ręku wyszedł na ulicę, na pół nago, z koszulą uwiązaną u pasa. Gdy przyjaciele przystojnie ubrani, i schludnie noszący się, zaczęli na to hasło zrzucać z siebie ubiory, poczęła się dezercja tych wszystkich, szczególnie uboższej szlachty, którzy poczuli się do nieporządku i niechlujstwa pod długą polską suknią ukrytego, ale hajducy i lokaje na rozkaz pana, uciekających chwyтали, obnażali, a sami współbiesiadnicy, jedni przez pustotę i żartobliwość, drudzy przez gorliwość dla pana, służalcem pomagali. W mgnieniu oka, stanęła na ulicy czereda na pół naga; zajechała bryka dzielnymi końmi, z dwiema beczkami wina, z wyciętymi watorami. Badowski na pół nagi, siada jak Bachus na jedną z nich, dają mu wielką chochlę srebrną od zupy, czerpa trunek z beczki, nalewa w kielichy, i ta cała pijacka gawiedź rusza w processji, i w dzień biały idzie przez ulicę, ku Krakowskiej bramie.

Co za widokosobliwszy i gorszący, do ośm-

chińskie stały się przystępnymi nauce chrystjanizmu. (Neue Pr. Zeit.)

F R A N C J A

Paryż 13 Marca Bilans banku francuzkiego został dziś ogłoszony w Monitorze. Jak przewidywano, przedstawia on znaczne powiększenie w gotowiznie, ale inne rozdziały bilansu wykazują znaczne zwolnienie w interessach handlowych. W ogóle spekulanci nie znaleźli w bilansie banku powodów ufności tyle silnych, żeby mogli z neutralizować skutki niepewności w jakiej pozostają dotąd co do podatku od papierów finansowych. Potwierdza się pogłoska, że podatek ten ściągany będzie za pomocą podwyższenia stempla od akcji z 5 na 15 cent. za sto franków.

W początku giełdy renta 3% przeszła za kurs 71,10, ale to tylko było chwilowe podwyższenie, wkrótce kursa wzięły wsteczny ruch i doszły do 70,90.

— Wczoraj wieczorem był koncert u dworu. Miserere z op. Trovatore było przyjęte z żywymi oklaskami. Koncert ten zresztą na którym było blisko tysiąca zaproszonych i który odbył się w sali marszałków, miał wielkie powodzenie.

Uważano na tej zabawie wszystkich ambassadorów, tudzież ministrów pruskiego, saskiego i wirtemburskiego. W dniu 22gim b. m. będzie znowu koncert u dworu.

Wielebny ksiądz Amanthon miał posłuchanie u Jego Ces. Mości przed wyjazdem do Rzymu, gdzie jak wiadomo ma otrzymać poświęcenie. Nowy biskup Ispahanu będzie miał na wschodzie pięć miast djecezjalnych, to jest Ispahan, Teheran, Tauris, Mossul i Bassora, w Turcji azjatyckiej.

Feruk-Chan podobno nie pierwój uda się do Londynu aż po wymianie ratyfikacji. Ambassador perski miał znowu konferencję z panem Masson, ministrem Stanów Zjednoczonych, w przedmiocie kwestji traktatu przyjaźni i handlu między szachem i rządem amerykańskim.

— Według doniesień z Nicei; NAJJAŚNIEJSZA Owdowiała CESARZOWA Wszech Roscji doznała znacznego polepszenia zdrowia. JĘJ CESARSKA MOŚĆ często przechadza się albo odbywa przejażdżki w odkrytym powozie. JĘJ CESARSKA MOŚĆ mało przyjmuje odwiedzin, ale JĘJ CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKA KSIĘŻNA HELENA PAWŁÓWNA czyni za nią honory w JĘJ rezydencji.

JĘGO CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻĘ KONSTANTY MIKOŁAJEWICZ, który jak wiadomo znajduje się przy swój Najjaśniejszej Matce, towarzyszyć JĘJ będzie do Rzymu, dokąd NAJJAŚNIEJSZA CESARZOWA wdowa uda się w dniu 25tym b. m. i zabawi w tém odwiecznym mieście do końca czerwca i wprost z tamąd uda się do Wildbad dla rozpoczęcia na nowo kuracji wodnej.

— Generał Vaudrey, komendant pałacu Tuileries, były pułkownik artylerji w Strasburgu, w czasie zamachu Ludwika Napoleona w którym miał udział, umarł wczoraj na wsi w bliskości Paryża. Nieboszczyk pomimo swego stopnia i obowiązków urzędowych, żył bardzo w odosobnieniu. Pomimo tryumfu sprawy której się był poświęcił, uległ on gło-

bokiemu smutkowi, z powodu myśli że jego osobiste położenie może być źle widziane w armji. Było to błędne mniemanie pochodzące ze zbyt czułej drażliwości pod względem wojskowego punktu honoru.

— Dużo jest przesady w tém co tu głośzą pod względem posłania wyprawy francuzkiej do Chin. Rzeczywiście zawarto z Angliją układ który będzie zachowany w zupełności, ale wyprawa o której mowa, będzie bardzo szczupłą z powodów oszczędności. I tak nie ma podobno mowy o wysłaniu nawet jednego bataljonu wojska morskiego.

Możemy zapewnić że wyprawa hiszpańska przeciw Meksykowi, obudza tem większe zajęcie we Francji i Anglii, ponieważ świeże negocjacje Stanów Zjednoczonych z prezydentem Comonfort mogą wywołać ważne wypadki. Znany jest bowiem system nowego prezydenta Stanów Zjednoczonych p. Buchanan i generała Cass. Kilka statków angielskich i francuzkich ma udać się na wody Havany, dla czuwania nad wypadkami.

Rada stanu miała dziś zgromadzić się w Tuileries pod prezydencją Cesarza, ale posiedzenie to zostało odwołane. Zdaje się, że zgodzono się już ostatecznie względem nowego systemu podatków. System patentów zostanie przerobiony i powiększony; opłata stosunkowa stempla, zostanie także powiększoną przy każdym kwitowaniu bez względu na wartość. Dotychczasowa opłata 5 c., podwyższoną zostanie do 15 c. Nic zresztą w systemie naszych podatków nie zostanie zmienione. Obliczają na jakie 20 milionów fr. dochód nowego podatku. Giełda która bardzo była przestraszona, okazuje się przynajmniej przez pół zadowoloną. Nie sądzą tu żeby to nowe zarządzenie wywarło niepomysłny wpływ na interessa, tém bardziej że nowy ten podatek będzie bardzo popularnym na prowincji.

— Dwudziestu pięciu do trzydziestu członków ciała prawodawczego, których wnioski wywołał w przeszłym roku projekt podatku od papierów przemysłowych, który w tym roku zostanie w użycie wprowadzony, mają się zgromadzić w przyszłym tygodniu na wielką ucztę, aby obchodzić tryumf swojej myśli i przygotować argumenta które mają przedstawić na posiedzeniu przeciw dowodzeniu p. Chasseloup Laubat. (Ind. Belge.)

— Wiadomo że Cesarz udzielił posłuchanie w poniedziałek. Dowiedziawszy się, że Cesarz w tym dniu przyjmuje, przekupki głównego targu (les dames de la Halle), udały się przedwczoraj w liczbie około sześciuset do pałacu Tuileries, żądając aby je wprowadzono. Ale nie jesteśmy już w czasach Ludwika XIVgo i hrabiego d'Artois. Cesarz przyjmuje niekiedy deputacje przekupek, czasem czyni im ten zaszczyt że bywa na ich balach, ale potrzeba aby takie ceremonje ludowe były wiedziane na przód i uregulowane zgodnie z etykietą. Bataljon żeński tłoczył się przy kratkach Tuileries i zaczął już nawet wydawać pełne uszanowania okrzyki, domagając się z naleganiem żeby im pozwolono zobaczyć kochanego Cesarza. Wysłano do nich jednego szambelana służbowego i ten oświadczył im

uprzejmie że Cesarz w tej chwili przyjmuje wielkie ciała polityczne: „A my, odezwała się mama Lebon, najotyłsza z przekupek, czyż to my także nie jesteśmy ciała, i nie należemy do państwa?“

Trzy damy deputowane z całej gromady zostały wpuszczone... do przedpokoju i wyłożyły cel swego przybycia. Damy z Targowicy skarżą się że nowy budynek nie przedstawia dość miejsca dla przedających i dość powietrza i światła i odwołują się do Cesarza przeciw planom panów budowniczych.

Szambelan powrócił z listem urzędowym do prefekta policji, a deputacja udała się do jednego handlu win dla odbycia narady ad referendum (jak poseł pruski). „Cóż nam z prefekta policji, rzekła jedna z pełnomocniczek, byliśmy już u niego i nic nam nie obiecał; nam trzeba Cesarza, chcemy Cesarza zobaczyć.“

Wrzawa coraz wzrastała i musiano nakoniec przyrzec tym damom, że Cesarz wyznaczy dla nich osobny dzień posłuchania. Wiadomość ta została przyjęta z wielką radością na wszystkich targach. (Le Nord.)

— Wiercenie studni w Passy, które postępowało w ostatnich dniach z pośpiechem, zostało znowu przerwane skutkiem złamania się zębów świadra, które pozostały w gruncie. Już od dnia 9go b. m. pracują nad wydobyciem ich.

— Jeśli postawa zachowana przez p. Hatzfeld na drugim posiedzeniu konferencji, zmieszała nieco pełnomocników wielkich mocarstw, dziś dziwna powolność gabinetu pruskiego w wyprawieniu odpowiedzi na zapytanie p. Hatzfeld o dalsze instrukcje, zdaje się nie pomalą niemilą gabinetowi francuzkiemu. Liczono tu na prędkie załatwienie sprawy Neuszatelu, a tymczasem obecnie zdaje się że w Berlinie uważano za stosowne zwłoczyć ten interes.

To co tu powiedzieliśmy, jest echem wrażenia jakiego tu ogół doznaje. Jeśli dzisiaj, lub jutro rano odpowiedź króla pruskiego dojdzie do rąk pana Hatzfeld, spodziewać się należy że ona będzie tego rodzaju, iż należycie wynagrodzi czas przez jaki na nią oczekiwano. (Indep. Belge.)

G. R. E. J. A. Ostatnia poczta z Aten przywiozła kilka drobnych nowin od dworu i świata dyplomatycznego. W dniu 14tym lutego królowa w obecności króla i z uroczystą ceremonją położyła węgielny kamień szpitala sierot. Pan von der Goltz, dotychczasowy minister rezydent rządu pruskiego w Atenach, otrzymał pismo uwierzytelniające go jako nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra. Nakoniec p. Persiani sprawujący interessa rossyjskie w Atenach, a udający się obecnie na podobną posadę do dworu hanowerskiego, doniósł rządowi greckiemu o mianowaniu w jego miejsce p. Ozerow. (Independance Belge.)

KSIEZTWA NADDUNAJSKIE. Piszą z Paryża do gazety Nord: Nadeszłe do, tutejszego ministerstwa spraw zagranicznych depesze, dają powód do przypuszczenia, że kajmakan moldawski Teodor Balsz umarł w skutku otrucia.

dziesiąt osób, na pół nagich; wielu potrzasających brudnymi łachmanami, które wpród suknia osłaniała; tańczących, skaczących, tańczących się, śmiejących się, śpiewających, lub ze zbytku trunku upadających, i oddających ustami, to co gardłem pochłoniętem było. Prawdziwy obraz orgji Bachusa, tyrsów jęj tylko niedostawało, najśmieszniejsza, najdziwniejsza i oburzająca. „Idźmy do prezydenta“ zawołał pan, i wtoczyli się w bramę Krakowską. Ostrzeżony marszałek trybunalski odwołał sessję. Czereda minęła ratusz, weszła do kamienicy Makarewicza, gdzie prezydent mieszkał, zastawszy zamknięte drzwi od apartamentów, wybija je, wyciąga prezydenta z łóżka, chce zabrać z sobą na procesję, ledwie się wymodlił słabością. Wieczorem dopiero cały orszak wrócił do mieszkania Granowskiego, którego po tym tryumfalnym pochodzie sen zmorzył, i usnął na swoich bohaterkich laurach. Co ja własnymi oczyma widziałem, o tem Staszic wspomniał ze słyszenia w pochwałę Jędrzeja Zamojskiego.

— Wojewoda Lubelski Hryniewiecki, podkomorzy Dłuski, starcy poważni, ojciec mój, stolnik Wybranowski, i chorąży lubelski Ponia-

towski, unikali tego rodzaju uczt, i nigdy się na nich nie znajdowali. Ojciec mój którego Granowski bardzo lubił i poważał, tak się był obawą tych pijackich festynów zraził, iż ten pan musiał mu dać słowo honoru, że go nigdy do kielichów przymuszać nie będzie. Razu jednego przejeżdżaliśmy przez Garbów do Markuszowa, gdyśmy mijali wiatraki przy granicy Markuszowskiej stojące, wypada uaggle liczna czereda liberji i biesiadników, zatrzymuje spłoszone krzykiem konie, i w tym momencie, za wiatrakiem ukryty ukazuje się Granowski już podpily z orłem w ręku. „Witaj panie sędzio!“ odezwał się, „tak to dotrzymujesz słowa, mijasz przyjaciela, więc i ja nie dotrzymam, albo więc nie uchybiąj przyrzeczenia i wstąp, a musieć cię nie będę do kielicha, albo jedź ale wypij.“ — Wybrał mój ojciec pierwsze, udaliśmy się z całym gronem pieszo do Przybysławic, tam zastaliśmy liczne towarzystwo, kielichy szły szybko koleją. Ow Badowski o którym wyżej wspomniałem, już był tak pijany, że nie mogąc się ruszać, stał o ścianę oparty, już kielicha nie mógł utrzymać w ręku, a tu wołano raz wraz: „Do ciebie panie Konradzie.“ Otwierał więc tylko gębę, a przychodzący wycędzali mu kielichy w gardło,

z których trunków bulkocząc jak w przepaść przez gardło przelewał się. Szczególna rzecz, że tak parę godzin stojąc oparty o ścianę, potem jak ze snu oducony, chodził, śpiewał, i całe towarzystwo przetrwał. Ten Badowski, był prócz tego wielkim żarłokiem, miałem z nim dobrą znajomość, gdyż z bratem jego Aman-dem chodziłem do szkół w Zamościu. On je wprawdzie kończył, gdy ja je zaczynałem; przez te związki gdy przejeżdżał blisko Piotrowic, nie mijał mego domu. Raz przyjechałszy po obiedzie podchmielony a głodny, prosił o zrazy i kaszę ze skwarkami, nim je przyrzadzono, wypił trzy butelki porteru, potem zjadłszy spory półmisek zrazów i kaszy, idwa kapłony, wypił cztery butelki wina, i wyjechał. Był to człowiek dowcipny, zabawny, nie uczony, lecz jak na swój czas nie głupi, prawnik nie wykretny, dobry Polak, w gruncie prawy i szlachetny człowiek, nie był nałogowym pijakiem, lecz opojem i żarłokiem niesłychanym.

Dalszy ciąg nastąpi.

